

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.10
Pol leta 0.20
Četrt leta 0.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „periodicah“ se plačuje za navadno tistopono vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostori:

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Casserna, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim neprimerno se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Slovenskim poslancem na Dunaji.

Z obal jadranskega morja, februar 1884.

Tužen mora postati človek, ko premišljuje sedanje stanje slovenskega naroda. Čil in delaven narod, krepak na duši in na telesu, ki daje državi modre služabnike in cesarju zveste, hrabre vojake, ne more si opomoči v narodnem oziru prav nič. Može, kateri imajo državno krmilo v rokah, prosimo vedno, naj nam odprejo zaklad oaih pravic, ki so zaprte v § 19. osnovnih postav; ali do zdaj nismo bili še uslišani in tudi ne vidimo najmanjšega znamenja, da bi se imele uresničiti naše zahteve, ki slone na sedaj veljavnem avstrijskem državnem pravu. Najvišji državni uradniki sicer obečujejo, da nam bodo dali, kar želimo in kar nam gre po pravici, ali razen besede nam ne morejo dati nikakega zagotovila, da bodo mogli izvesti, kar bi radi storili. Zvlekli so se visoko na nebu oblaki, ki nam ne pusté gledati solca narodne enakopravnosti. Razširila se je kriva misel, da nemštvo varuje Avstrijo. To ni res; Avstrijo varujejo avstrijski narodi, ki so tim krepkejši stebri širne države, čim zadovoljnejši so. Narode zadovoljiti na pošten način, kakor zahteva duh sedanjega veka in korist države, je najsvetejša naloga vsake avstrijske vlade, naj bo z leve ali z desne strani vzeta.

Slovenci bi bili čez vse zadovoljni, ako bi se nam to dalo, brez česar ne moremo biti: ako bi se nam dovolilo misliti in govoriti avstrijske misli v slovenski besedi, ako bi smeli roditelji skrbeti za naravno odgojo in naravni poduk svojih otrok, ako bi smeli politični uradi občevati s slovenskim ljudstvom v narodnem jeziku, ako bi smeli sodniki Slovence soditi v ljudskem govoru, ako bi se dejansko priznalo, da Slovenec nima manjše duše od Nemca, kakor se komu zdi, in da ni manjši človek in manjši Avstrijec od njega. Žalibog da Slovenci tega v dejanji nismo še dosegli. Kdor se čuti in imenuje Slovenca, zapisan je večkrat za panslavista in je končal svojo karijero. Otroci, ki so sposobni za pouk, se na mnogih krajih potikajo v italijanske in nemške ljudske šole, kjer pozabijo svoj rod in zgubijo ljubezen do domovine. Dečkom, ki so končali narodno ljudsko šolo in želijo višjo omiko, je pot do nje povsod zaprta, če izvzameš Kranjsko. Politični uradi občujejo s Slovenci večinom v ljudstvu neumljivem jeziku. Celo deželno predsedništvo kranjsko zahtevalo je k slovenski vlogi ljubljanskega magistrata nemško prestavo. Sodniki sodijo po danh jim vodilih v slovenskih deželah v

talijanskem ali nemškem jeziku. V teh jezicah razglašajo svoja naznanila največkrat, in sestavljajo zemljiško knjigo, ki je zaradi ljudstva vpeljana. Kdor narod zataji, sme pričakovati v nekaterih slučajih pohvalo, plačilo, priznanje. O njegovi zvestobi in udanosti do države se ne dvomi; njegova veljava je v očeh nekaterih močno poskočila. Tako je in ne drugače, in to ni hvale vredno.

Slovenskim poslancem je naloga, da spomnijo visoko vlado, naj dovoli tudi Slovincem v dejanji tako življenje, kakoršno imajo drugi narodi, recimo Nemci, Italijani, Poljaki. Poslancem v sedanjih razmerah ne manjka prilike, da svoje prošnje krepko podprejo, ko vlada preštevá glasove v državnem zboru, kateri bi se drugače godilo, ako bi jo slovenski zastopniki pustili na cedilu, kakor jo pušča nemška levica. Naši poslanci naj se ne zadovoljijo z obljubami, ampak naj zahtevajo dejanj na podlagi državne postave. Ni jim treba bati se za vsak stol, ki se maje. Kaj k temu, če se zvrne ta ali ona zelena miza, saj se zadere druga mesto nje in luša, to je država, ostane vedno ista. Iz nje nas ne zapodijo. Naj bo vlada z desne ali z leve strani, nas nič ne briga, samo da nam dejansko izvršuje postavno dane pravice. Zgodovina zadnjih let nas uči, da pod levičarsko vlado smo uživali narodne pravice v večji meri, nego sedaj pod vlado Taaffejevo. Taka avstrijska vlada zadostuje najbolje svojemu namenu, ki daje najširše pravice na podlagi državnih osnovnih postav.

Dandanes se godi Slovincem po mnogih deželah v narodnem oziru slabo, a najslabše na Koroškem, potem na Štajerskem in Primorskem. Na Koroškem tretjina prebivalcev ne more rabiti svojega jezika v šoli, uradu in javnosti skoro čisto nič. Na Štajerskem se usiluje nemška omika, kjer pride na 2600 Slovencev 45 Nemcev. Na Primorskem napreduje poitalijančevanje hitrim korakom in z njim se gladijo tla državnih sovragom, ki preže za mejo. Samo na Kranjskem dihajo Slovenci nekoliko prusteje, a tam niso srečni, ker se med seboj pikajo, kavsajo in ravsajo, da je strah in večidel brez veljavnih stvarnih razlogov, gotovo pa v veliko kvar Slovencev. Ako bi bila vlada Slovincem nasprotna, bi ne mogla ničesa tako gorke želiti, ko ta preprij, s katerim kranjski Slovenci sami sebe in svoje brate bijejo po obrazu. Kranjci, ki bi morali druge Slovence voditi, delajo naše stanje težavnije in naše prošnje neuspešne. Kako se bo vlada ozirala na prošnje primorskih in drugih Slovencev, ko vidi, da se njih sorodni bratje cenijo više domači preprij, nego težuje slovenskega naroda. Prosim Vas,

bratje, odjenjajte od pogubljenega prepira za nič in zopet nič in podpirajte složno državne poslance, ki so si vzeli k srcu vse Slovence, ki le tedaj kaj dosežejo, ko imajo za seboj narod in narodova glasila, ki izražajo narodov up in strah, želje in bolečine, prošnje in pritožbe. Kdor meni, da se mu godi največja krivica, naj prvi molči, da se povrne mir med brate, da bodo skupno podpirali državne poslance, da bodo krepko branili narodove pravice, narodovo čast! Slovenski poslanci, delajte tudi Vi v to svrhu in v dosego narodovih pravic; na Vas so obrnene naše oči!

O sneti.

Iz spomenice osemdesetletnega starca in šestdesetletnega praktičnega kmetovalca.

Našim kmetovalcem je vsem dobro znana žitna bolezen snet (snetljaj, po nekaterih krajih tudi smetljaj) imenovana, ktera nadluguje ječmen, oves, proso, turšico, posebno pa pšenico in ktera nam mnogokrat polovico pridelka uniči in stori, da je še tisto, ker se pridelca, jako slabo. — Zavoljo tega ustrezem gotovo marsikteremu naših naprednih kmetovalcev, ako jim podam o tej zadevi šestdesetletno skušnjo praktičnega gospodarja M. Antolkovića, posestnika v Varaždinu na Hrvaškem, kateri je bil tako dober, da je svojo mnogo letno skušnjo v hrvaškem gospodarskem listu popisal. Ker se ta žitna bolezen tudi v naši deželi zelo pogosto nahaja, zdi se mi vredno, da jo v naši „Soči“ popišem.

Veliko se je uže o tem pisalo, kako bi se ta žitna pošast, z imenom snet (Brand, caries, uredó, ustilago), odstranila ali vsaj zmanjšala. Razni kmetovalci so razna sredstva proti njej priporočali in rabili, kakor n. pr. živo apno, višnjevi vitrijol itd. Mogoče, da je to nekterim pomagalo; ali s kolikimi nepotrebniimi neprilicnostmi in stroški je tako delo združeno.

„Vsega tega nisem rabil.“ pravi omenjeni Antolkovič, „ali vendar imel sem vedno čisto in zdravo pšenico, tudi takrat, ko so moji sosede imeli popolnoma snetljivo. Leta 1840., bil sem knjigovodja na grajšini grofa K. Draškovića ter sem si precej priskrbel službeni pravilnik (Dienst-Reglement) za tisti čas najbolj urejene grajšine grofa Festetića v Medjimorji, po katerem so se morali ravnati vsi dotični uradniki. Pravilnik bil je sestavljen v latinskem, za tisti čas službenem jeziku. Čitajoč ta pravilnik sem se jako začudil pri točki, ki se tako glasi provisor

LISTEK.

Ženitovanje na Cerkljanskem.

Dandanes se stari običaji večinoma popuščajo in z novejšimi namestujejo, česar pa ne moremo šteti v kak poseben napredek, ker ravno običaji naših pradedov so nam pravo zrcalo našega narodnega življenja. Uzrok temu je večinoma upljiv mest in bolj omikanih trgov na vaške prebivalce. Vendar dobimo še kraje, kjer novjša kultura ali omika ni še izpodrinila naših lepih starih navad in običajev. K tem krajem spada s prav majhno izjemo cel cerkljanski okraj. Ker smo ravno v pustnem času, ko je ženitovanje na dnevem redu in daje hrano vsakdanji govorici, morda komu ustrezem, ako podam sliko tukajšnjih ženitovanijskih običajev.

„Jelenkov Miha je dobil grunte in ta pust se bo ženil“, se nekega dne zažene govorica po vasi. „Bog ve, s katero?“ marsikedo radovedno upraša. Na to važno uprašanje pa ne ve nihče odgovoriti in tudi Miha bi ne mogel še sedaj tej radovednosti ustreči. Jelenkov Miha je sin premožnega kmeta in ima za seboj že trideset let svojega življenja. „Dolgo, dolgo je odlašal“, morda kedo poreče. Za naše kraje ni to nič predolgo in nič čudnega, ker naši judje ne dajo radi gospodarstva prezgodaj iz rok —

in prav imajo. Tudi Mihov oče je ostal dolgo časa gluhi vsem njegovim prošnjam. Vendar kaplja na kapljo tudi kamen predolbe; — stari se je omečil, izročil mu je grunte in sedaj se bo Miha ženil.

„Koliko bi lahko priženil?“ je Mihova prva misel; „katero naj vzamem“, njegovo drugo uprašanje; kajti, odkritosrečno govorjeno, dasiravno mu je ženitev velikokrat na misel prišla, vendar, katero naj bi vzeli, ni pa v resnici še nikedar premišljeval, ker mi se ne ženimo na medvedovo kožo, dokler je nimamo, ampak še le tedaj, ko imamo medveda v svoji oblasti. Prepričan je pa naš Miha, da nobeno teh uprašanj mu ne bo delalo posebne preglavice, ker njegovi granti niso zadnji in poleg tega je še precej „brdák“ mladenci (brdák rabijo za lep, prijeten). Masorova Polona je prijetno dekle in nje oče trden kmet, tam najprvo poskusimo. Snubača Miha že ima, drevi pojmeta kar snubit. Pri Masorovih so ravno povečerjali in Polona je začela že klekljati, ko stopita Miha in njegov snubač v sobo. Nepričakovano obiskanje je seveda naenkrat vsem jasno. Potica, katero imajo za tak slučaj v tem času vedno pripravljeno, je hitro na mizi. Zraven potice se v naglici še skuha in prinese na mizo kaka mesnina, klobase, ali kaj enacega. Ko ta majhna pojedina konča, prestopijo k resnemu razgovoru. Snubač, kateri ima v takih rečeh že precej skušnje, prizadeva se sicer z vse svojo zgovorniško umetnostjo, da bi Mihcu pridobil nevesno, a, kakor

kaže, njegovo umetnost bo imela malo uspeha, ker Miha je previsoko poskočil. Dolgo še drug drugemu nasvetujejo, prigovarjajo, dokazujejo, pa vse zastonj. Masorar se ne udá, Miha neče odjenjati, in odšla sta, ne da bi bila kaj usnubila. Jelenkov Miha je dobil „škarpeto“ (ni usnubil), se drugi dan hitro raznese po vasi. Mihetu pa to še ni vzelo poguma, „saj Logarjeva Franca tudi ni slabša od Polone, tje pojdemo drevi“, si misli. In res sta šla! Ponavljal se je prizor prejšnjega večera, samo s tem razločkom, da je snubač v svoje največje veselje z manjšo zgovornostjo svoj namen vendar le dosegel. Miha je moral sicer na ceni nekoliko odjenjati, a to nič ne dá; dobil je za to pa bolj berdko nevesto. Sedaj, ko ima nevesto, pojdejo drugi teden „pravico delat“ (ženitovanijska pisma pisat). Predno je pa stari Jelenko vso oblast sinu izročil, si je „izgovoril kruh“ in sicer na dva načina. Ako bo sloga, bodo lahko skupaj živeli; ako pa ne, mu morajo vsako leto dati določeno mero žita, masla, mesnine itd., da ne bo treba staremu Jelenku mladim v zobe gledati.

Prišel je zadnji teden pred poroko. Ženin in nevesta bosta ta teden „vabila na svatovščino“. Predno nastavita korak temu opravilu, izbere si ženin „druga“, nevesta pa „družico“ v pomoč, in to navadno iz bližnjih sorodnikov, le redko kedaj iz prijateljskih krogov. Drug in družica sta tedaj večinoma le za poročenca imenitni oseb. Pozabiti pa ne

dominalis subjacet oneri responsionis pro causato Dominio in tritico ex carie damno, t. j. oskrbnik je odgovoren za škodo, katero bi grajščina trpela zavoljo snétnjave pšenice. Mislim si, to ne more biti, da bo uradnik odgovoren za snét, razen če ima gotovo sredstvo, da jo zatré. Bil sem zelo radoveden, da bi to sredstvo zvedel; berem dalje: semen tritici maturum perfecteque siccum esse oportet, t. j. seme mora biti zrelo in popolnoma suho. To in nič več; to je vsa tajnost, s katero se snét uničuje.

Po tem pravilu sem se vedno ravnal ter sem pustil, da je seme popolnoma dozorelo. Da je bilo popolnoma suho, stavi sem je vedno na zrachea prostor v podstrešji in mislim, da odvisi zdravost žita boljše od suhega, nego od zrelega semena. Od tistega časa ni bilo na mojem posestvu ni duha ni sluha o sneti. Da pa snét v resnici dohaja od nepopolno suhega semena, o tem sem se moral na svojo veliko škodo sam prepričati. Kakor sem popred opomnil, dal sem vedno pšenico, ki je bila za seme odločena, na podstrešje spraviti. Enkrat pa mene ni bilo doma, spravili so jo mlatiči v drugo sobo; zvedel sem pa to še le ob setvi, ko ni bilo več pomoči.

Od posejanega semena sem dobil 65 vaganov snétnjive pšenice, a ko sem jo dal oprati, je je bilo komaj 32 vaganov, in tako sem se popolnoma prepričal, da snét prihaja od nepopolno suhega semena in da je najcenejše, najspretnejše in najgotovnejše sredstvo proti sneti dovolj zrelo in popolnoma suho seme.

To popolnoma prosto sredstvo priporočam našim posestnikom, da je poskušajo; dolgoletna Antolkovičeva praksa veliko več velja, nego sama suha teorija. (Slovenske gospodarje, katerim z g. pisateljem priporočamo navedeno sredstvo, prosimo, naj nam o svojem času poročajo, kak uspeh bo imelo na njih njivah. Ur.) —č.

Dopisi.

V Gorici, 10. febr. — Slovensko bralno in podporno društvo imelo je sinoči svojo letno besedo in pustno veselico, ki se je tako dobro obnesla, da jo moremo staviti v vseh ozirih na prvo mesto med vsemi letošnjimi veseliciami te vrste.

Prostor, velika dvorana v Stabilovi gostilni, bil je jako uskusno ozaljšan s podobami Njih Veličanstev presvitlega cesarja in cesarice, Njih cesarskih Visokostij cesarjeviča Rudolfa in cesarice Stefanije ter drugih udov visoke cesarske hiše, z velikimi krasnimi zrcali, obešenimi na lasprotnih si stenah in močnih stebrih sredi dvorane, z naravnimi rastlinami okolo odra in zelenjem ob imenovanih stebrih, stenah in na odru, z lepimi festoni (dolgiimi kosovi platua) v raznih barvah, ki so se vili ob stenah, z zastavami v narodnih, deželnih in mestnih barvah. Vso to umetno postavljeno, pa vendar ne prebogato lepšavo povzdigovala je močna svečava, ki je o tej priliki očesu posebno dobro ugajala.

Udeležitev bila je večja, nego bi bil kdo pričakoval; društveni in prijatelji društva sešli so se bili v prav obilnem številu. Zbran je bil narod slovenski in zastopan po vseh stanovih in iz mnogih občin. Počastili so društvo s svojimi navzočnostjo mnogi čitaničarji in odlični gospodje goriskega mesta, celo grof Artur Coronini in c. k. okrajni komisar Zuech bila sta precej časa navzoča pri narodni veselici. Slovensko mestno razumnštvo bilo je močno zastopano in celo gospodje druge narodnosti, Nemci in Italijani, med njimi c. k. uradniki, udeležili so se do-

mače veselice ter so se jako pohvalno o nji izrazili. Društvenikov srednjik in častnih nižjih stanov iz Gorice bilo je veliko. Prav častno bila je zastopana bližnja (in tudi daljna) goriska okolica; navzočih je bilo mnogo narodnih učiteljev, več županov, starešin, društvenikov in gostov iz Solkana, Grgarja, Kronberga, Černič, Prvačine, Dorberga, Gradišča, Mirna, Šempetra, Podgore, Števerjana in drugih krajev, katerih si nismo zapomnili. Z eno besedo bilo je prijetno društvo mnogih bratov in prijateljev.

Program bil je jako dobro sestavljen; veselličnemu odseku in g. pevovodji izrekamo najtoplejšo zahvalo za izvrstni program, ki je menjaval točke raznih vrst in ki je bil vendar enoten po duhu, ki ga je navdajal. Ta duh bil je naroden, prešinjčan avstrijskega čustva. Ta duh se je kazal povsod: iz kinca, iz deležnikov, iz besedij, iz petja in godbe. To misel izrazila je vojaška godba v slovanski četvorki, v kateri so se menjavali glasovi znane nam pesni „Naprej“ in enako znane „O mein liebes Oesterreich“ (Ljuba mi Avstrija), katerim so navzoči ploskali brez konca in kraja. Take veselice so priprave za črno vojsko (Landsturm) proti državnim sovražnikom; društvo, ki goji takega duha, pridobiva si zasluge za domovino. Veselica bila je budnica za narod, za dom.

Izvršitev programa bila je izvrstna. Posameznih točk ne moremo opisovati radi pitega prostora, a reči moramo, da smo strmeli, ko smo videli, kake moči ima na razpolago mlado društvo, ki te dni izpolni drugo leto življenja. Pevski zbor šteje 5 pevkinj in 22 pevcev, katere je društvo letos pridobilo. „Ilirsko budnico“ pel je možki zbor jako občutljivo. „Slovensko deklico“ moral je mešani zbor ponoviti. Burna pohvala naznanjala je popolno zadovoljnost navzočih s krasnim zborom, v katerem so se odlikovali čisti, stanoviti in lahko leteči glasovi društvenih pevk. Enako je moral možki zbor ponoviti pesem „U boj“, kateri so poslušalci močno ploskali. G. pevovodja Fr. Pahor in njegov pevski zbor: pevkinj in pevci zaslužijo največjo hvalo; vsi deležniki veselice so jim jako hvaležni za veselje, katero so jim napravili, in jih prosijo, naj nadaljujejo v lepem začetju. Veselje prešinjčano je vsakega rodoljuba, videti tako obilno število mladih, navdušenih pevcev na odru, katerih mnogi so še le pred meseci pristopili zboru, od katerega se nadejamo še marsikatero lepo pesem.

Kraljica zabavnega večera bila je Korošica iz zilske doline (gospodična Marija Kotnikova), ki je v krasni narodni noši deklamovala Tomanovo „Pesem koroških Slovencev“. Nje noša, nje kretanje, nje pogled in beseda nje navdušenost in zavest, da je Slovenka, nje prepričanje, s katerim je deklamovala, in pohlevna neustrašenost, s katero je gledala na občinstvo, nje čista izreka in popolno naraven govor, nje občut, ki ga je devala v pesede, pridobil jej je neizmerno pohvalo od hvaležnega občinstva. Po njenem odstopu prečital je predsednik brzojavni pozdrav iz Celovca, ki se glasi: „Živili goriški Slovenci! Živili gostje veselice! Živili gospodična Kotnik! Mir.“ — na kar se je ponovilo burno ploskanje. Hvala narodni gospodični. Tudi „Mož in žena v krčmi“ (g. A. Belé pa g. na M. Kotnikova) žela sta obilno zasluženo hvalo.

Vojaška godba svirala je primerne kose v popolno zadovoljnost zbranega občinstva. Sledilo je srečkanje, katero so vodile gospodične pevkinj. Razepečale so okolo 300 številčk po svoji zgovornosti in prijaznem priporočanju, potem so pa sestavile odbor, ki je vodil vzdigovanje številčk. Mnogo so pripomogle k lepi veselici, naj bodo prepričane, da društvo jim ohrani stalno hvaležnost.

kateri dá radovednim zijalom zopet za celi dan dosti govorjenja, ali kaj hočemo, vaški obsodbi ne moremo uteči. Danes zjutraj se je Miha posebno čedno obril, oblekel se v najlepšo obleko, zapregel dva vola, poklical še kaka dva druga pomagaca in šli so na nevstin dom, kjer jih je zraven bale pričakovalo tudi ukusno pripravljeno kosilo. Okolo dveh popoldne se po celi bližnji okolici zaslši strel treh ali štirih patron. „Balo peljejo!“ enoglasno zaupijejo in planejo iz hiš na cesto. In kaj vidijo? Popolnoma nič novega; to, kar so že stokrat videli. Zraven navadnih reči nas najbolj zanima nov kolovrat z velikim šopekom na vretenu, kateremu so, — in to ne brez premiselka — odločili najvišje mesto. Zraven tega zapazimo na vozu kot del dote tudi nov srp, motiko in druge take reči, katere bo Franca sbomladi potrebovala, še celo „kljeklarskega polstra“ (blazine) niso pozabili. Poleg voza pa ponosno koraka ženi Miha, kateri sedaj tjudi, sedaj svojo balo dopadljivo in samozavestno pogleduje, češ: „Jaz sem Jelenkov, kmetov sin“. Bala je srečno domov prišla in se ravno po sobi spravlja. Navada je tudi, da pri tej priložnosti kak ženin nekoliko pojoče! Ali se je tudi Miheta to pripetilo, mi ni znano, ker nisem bil zraven, pralga pa tudi nisem.

Vse to, kar smo do sedaj opisali, je nekako pripravljano, ali „predženitovanska dob.“. Prava doba, ali pravo narodno ženitovansko življenje se začne še le s „krancelovim večerom“.

(Konec prih.)

Plesna zabava bila je močno obiskana; razprodala so se vsa znamenja, ki so bila za plesalce pripravljena. Vršila se je ta zabava mirno in redno, da je navzoči resno hvalijo. Čistega dohodka imelo je društvo, kakor se govori, od 30 do 40 gl. — Čestitamo društvu k takemu vsestranskemu uspehu. Složno naprej!

Iz sovodenjske županije, dne 13. t. m. Ob času jesenskega deževja posulo se je v Biljah kos zid ob poti vodečej iz vasi do cerkve. Zid ograja vrt baronice Radevičeve iz Gorice. Dolgost porušenega zidu znaša prilično 10—15 m. Podžupanstvo biljensko je to javilo županstvu v Sovodnjah, vsled katere prijave je županstvo odločilo, odposlati pregledovalno komisijo na mesto, kar se je v istini zgodilo. V imenovani komisiji so bili ti le gg: Josip Pavletič, podžupan sovodenjski, France Nemic, podžupan biljenski, Matevž Zavnik, občinski starešina v Biljah, ter dva zidarja kot strokovnjaka. Pri tej priliki se je sklenilo, da mora lastnica podtega zidu napraviti na svoje troške nov zid, ali pa imenovani zid tako odstraniti, da ne bo v tem oziru preti več nevarnost. Nadalje je omenjena komisija uvidela potrebnost, da imenovana baronica, gledé na to da preti še nov, večji kos zidu porušiti se, tudi nadaljni kos na pot višjega zidu nadomesti z novim, oziroma da ga odstrani. Šlep omenjene komisije se je odposlal baronici Radevičevi, oziroma njenemu oskrbniku. V odposlanem nalogu je odločen obrok štirinajstih dni, v katerem se mora izvršiti komisijin šlep. — To se je zgodilo nekako v sredi meseca decembra pr. l. Kolikokrat bi se uže bila lahko zgodila nesreča, katere bi ne hotel biti nobeden kriv? Kriva bi bila malomarnost, nehajstvo, površnost. Na papirju je vsa stvar dognana, kje pa je resnica? Nesreča se lahko pripeti, dan na dan, kajti omenjeni zid se lahko poruši o belem dnevu, ko gredó ljudje k božjej službi ali pa ko se vračajo domov. Trebó pokazati tudi gospodi zobé, — potem pojde! Ako ne gre milom, naj gre silom. Kje so naše oblastnije — spé li? — c.

Iz števerjanske županije, 12. febr. — Po novem letu imela si, draga „Soča“, uže tri dopise, ki so obravnavali neko tepežnico, ki je bila v Gradnem na novega leta dan, predno je začela popoldanska služba božja. V prvem in tretjem dopisu bilo je nekako rečeno, da tepežnica je bila prej dogovorjena, in dopisnik je vabil redarstvo, naj čuje, naj zabrani enake reči, ko se pripravljajo. Odkrito rečem, da nisem popolnoma veroval vsake besede; zdelo se mi je, da dopisnik preveč črno gleda in da sluti dogovor, kjer ga ni. Danes sodim vse drugače in dopisnika prosim, naj mi ne zameri, da sem nekoliko dvomil na njegovih besedah.

Kdo me je spreobrnil v tej reči? Neki mladenič, ki mi je vpričo drugega tovariša pripovedoval to le. Prešlo nedelje, 10. t. m., imeli so shod v naši cerkvi. Namesto g. župnika imel je sv. opravilo en o. frančiškan. V cerkev se zbijamo duhovnjani dveh vasij: Gorenjci in Dolenjci. Čudno je bilo, da ob uri, ko je imela začeti služba božja, se Gorenjcem nič ni mudilo v vežo božjo. Ostali so zunaj, možki in ženske, kakor bi nekaj čakali. Dolenjci so med tem prihajali v večih tropih. Pride tudi nekaj mladeničev, med njimi eden, ki se je odlikoval po krepki postavi. Ko pride blizu cerkve, stopita predenj dva Gorenjca in ga lopatneta okolo glave, da se mu krv udere. Gorenjci so bili pripravljene svojima borivcema na pomoč in Dolenjci so čakali, kdaj udari njih junak, da se sprimejo z Gorenjci. Ljudstvo je pričakovalo, da nastane hud boj; ali dolenjski junak je napravil stvari drugi konec. „Hvala vama,“ reče napadnikoma, „se bomo videli drugod,“ in si briše krv z ruto. Občinski mož je nekaj spregovoril in ljudstvo je šlo v cerkev, ne da bi bilo videlo pretep, ki je bil dogovorjen. Na gorenjski strani sta bila odločena mladeniča, ki sta imela napasti, in odločen je bil tudi Dolenjec, katerega naj napadeta. Stvar je naznanjena sodnji.

Neverjetne so take surovosti, ali kadar jih pripovedujeta dva moža po eni poti, kdo bi jih ne verjel? Prosimo naše ljudstvo, naj se vendar otrese te surovosti, naj se mladeniči ne bijejo, ko neumna razposajena žival, če ne se lahko prigodi, da tudi v Brdih okličejo izjemno stanje, če tudi ne v taki meri, ko za Dunaji, in kdo bo tega kriv? Tudi jaz kličem z gore omejenim dopisnikom: redarstvo čaj!

V Grgarji, 9. febr. — Že zopet nesreča. Včeraj ob 1 uri popoldne je v vasi Bitež zgorela še komaj pet let stara deklica, Terezija Lašič. Opoldne je gospodinja nesla svojemu možu kosilo v polje, kjer je na njivi kopal. Pustila je doma dvoje otrok, ki sta se grela na ognjišči in sta s frodljem (suhim in listnatim jesenovim vejem) potikala ali netila ogenj. Mlajša deklica, Terezka, je bila tako blizu ogoja, da se jej kralo od plamena vname. Ko jame na glas upiti, hiti starejša, še le 6 let stara sestra, Tončika, jokaje na polje-stariše kličat. Predno stariši dojdejo,

je zažgana deklica uže pojemola in ni bilo več moč, jej življenje rešiti. Rane in bolečine so za tako rablo bitje bile tako velike, da je mlado dete hitro potem, ko so stariši s polja prišli, izdihnilo svojo dušico. Stariši, pozor! Ne puščajte nikoli otrok samih, posebno če so blizu ognja ali vode, kajti nesreča nikoli ne spi.

Iz Brd, 5. februarja: — Preteklo soboto, 2. t. m. napravilo je po uže razglašenem programu „Katališko bralno društvo“ v Steverjani prvo besedo. Če tudi je bilo vreme kaj neugodno, kajti dež je bil skoro celi dan, sešlo se je precej ljudstva iz bližnjih in daljnih krajev. Prostori namenjeni za to veselico pokazali so se nekoliko pretesni in nizki ter za take veselice sploh manj primerni.

Beseda se je precej dobro vršila, nekatere točke celo nepričakovano dobro. Omeniti bi imel mlado dekline deklamovalko, katera se je neustrašljivo na odru gibala. Lepi pozdrav predsednika razvil se je v daljši podučljiv govor. Petje je bilo precej dobro; odlikovali sti se imenoma „Bože živi“ in „Bubanj“, ki sti se prav dobro in natančno speli. — Igra „Svojehlavnezi“ se je pohvalno izvršila; ni čuda, kajti bila je v spretnih rokah.

Po končani „besedi“ veselili in zabavljali smo se pri kozarčku dobre rebule, dokler ni prišel čas ločitve, da je vsakdo z veseljem in zadovoljnim srcem proti domu, pognal konja ali korake.

Voščim Steverjancem srečo v društvu ter da bi nas kmalu z drugo „besedo“ razveselili. x.

Iznad Križke gore, 12. febr. — Lepo je na svetu, če je človek mlad, zdrav in da ima kaj pod palcem, zlasti sedaj ko kraljuje stari norec „pust“. Prosenca 13. bila je beseda z različnim sporedom na Colu; 20. plesala je „Požarna“ v Ipavi; 26. bila je plesna zabava s srečkanjem v Ajdovski „Edinosti“. Na svečnico umela je po stari navadi čitalnica v Trgu besedo Vodniku v spomin. Ta veselica — ne izvzemši one na Colu — mi je še najbolj prijala, ker me je nekako ugloabila v ono blaženo „minkovsko dobo“. Takih zabav treba nam več, da se malo narodno probudimo, ker se precej dremamo. Ples in po plesu srečkanje je že skoro vsakdanje! Pusta zadnji konec se trpi in tudi plesa ni še konec. 16. bodo plesali rudeče-križniki v Ipavi; 17. rokodelci v Ajdovščini in tudi veterani brčkone ne bodo popolnoma molčali. Kdo obere vse te plesse? Uže sedaj se bojim povabil! Tudi ob kruhu se človek upijani! — Ono nedeljo je na Gori umrl oni 28 letni ostreljencec, ki je po snah stikal; nazadnje je pa sam nesrečo staknil. Glasno svarilo vsem nepoštenim strelcem! V torek so ga rezali in so svinčenko, ki mu je smrt prouzročila, v sodnijo odnesli. Na dvorazrednici v Ajdovščini podučeval se bo kranjski nauk, kakor se sliši, od sedaj naprej po 5 ur in ne kakor do sedaj po 3 ure na teden. Taka preuredba tudi kje drugod ne bi škodovala! — Naš gospod podučitelj imenovan je učitelj na štirirazrednici v Komau. Častitamo Komencem za to učiteljsko moč; gospodič je školnik in v glasbi izurjen. Da nam pride le kmalu vreden mu naslednik ali naslednica! Tri reči prav željno pričakujemo! Dan na dan nam imajo priti potrjena pravila našega osnovnega „bralnega društva“. Dolgo časa nam uže hodijo; iz devete dežele bi nam bojda prej došla. — Volitev starasinstva bo v kratkem razpisana. Od te volitve odvisna bo volitev župana. Pridite vsi k volitvi! Zavedajte se svojih pravic! Po dovršeni volitvi in potrditvi župana bo pikanje, ujedanje in zabavljanje za tri leta in tri mesece zastoj. Treča reč je „tramvaj“! Če kdo zažvižga, misli marsikateri, da mu uže „tramvaj“ žvižga. — Hrvašček (veter) nas je 9. p. m. malo opihal, pravi pravcati narodnjak, kateri velja nekaterim kot opominjevalec k združenju z brati Hrvati v duševnem delu. Burje do sedaj še poznamo ne. Najbrže smo se jej kaj zamerili. No, ni nam žal. Na svidenje!

Tolmin, dne 8. svečana. — Draga mi „Soča“, bodi tako dobra in sprejmi v svoje predale te majhne drobtinice. — Dolgo smo čakali; nazadnje se je vendar izpolnila želja tolminskih faranov, da se razširja tukajšnji mirodvor; to je bilo res jako potrebno. Menda se dozida na mirodvoru tudi potrebno poslopje za krste (truge) in pogrebsko orodje; pa da bi ne pozabili tudi kostnika, ker res je čudno videti, kako kosti ležijo po mirodvoru. Potrebno bi bilo razširiti tudi tukajšno farno cerkev, ker je premajhna za toliko ljudstva. Če kdo zamudi službo božjo, od gnječe še v cerkev ne more; naj si bo v mravu ali hudi vročini, mora zunaj ostati.

Kar je drugo, v Tolminu se dobro napreduje. Godba je že zdaj, čeravno le mlada, hvale vredna, ker ima že velik uspeh. Gospoda kapelnika moram hvaliti in čast mu dati; za njega trud bodo mu tolminski tržani vedno hvaležni. Samo nekaj bi rad omenil, kar naj bi si tolminski trg omislil, namreč ogujegasnodruštvo, ker to je zelo potrebno. Moči in mladenčev ali mož je zadosti, ki so za to sposobni.

O petji pa ne spregovorim ničesar. Nekteri pravijo, da ni zadosti moči v Tolminu; pa kdor to govori, ne govori resnice, ker med tukajšnjimi mladenci so vsakovrstne moči in glasovi na izbiro. Ali takošen „rekvijem“ (mrtvašnice, žalostinke), kakoršen so o božiči peli, ni za Tolmin in tudi za druge trge ne. To naj si prihranijo le tam, kjer slavni Witt v glasbi kraljuje, tukaj pa ni še Regensburg ali Ratisbona. (Morda se s časom privadite tudi novemu petju, saj če se lepo poje, ni slabo. Ur.)

Bila je tudi volitev novega župana, kar je že svetu znano, in izvoljen je stari. Tolminski tržani bi bili malo modri si drugega voliti, dokler vidijo, da se ta mož trudi in dela za domači trg. (G. dopisnik; naj nam ne zameri, da smo dopis za danes okrajšali. Ur.)

Iz Kota, 10. febr. — (Imamo pošto.) Pismo iz Ajela v goriški Furlaniji na znanega gospoda v Kotu, kateremu se je naznanila smrt ajelskega g. župnika, prišlo je 1. februarja v Gorico, 2. v Kanal, 3. v Bole, 4. v Kobarid, kjer ga je skrbna poštarica prej ko mogoče oddala dotičniku. Da je tako, g. urednik, tu imate zavitek z napisom in s pečati dotičnih poštinih postaj. (Prepričali smo se, da je popolnoma res, kar pravite. Ur.) Kako veselo je to! In naš kraj od Kobarida naprej šteje več ko 3.600 prebivalcev. — Prosim te, draga „Soča“, naznani občinstvu, da naj vé za mojo smrt že takrat, ko mu bo naznanjeno, da sem obel, ker pismo jim pride v roke še le za nekaj tednov, in takrat morebiti bom že trd. Zdaj, hvala Bogu, sem zdrav, pa ker imam marsikaj poravnati sem ter tje, povem tistim, katere stvar zadeva, naj pazijo skrbno na hitrost mojih pisem.

Kraj, po katerem prebiva 3.600 ljudi ne potrebuje pošte. Pozimi smo največji del doma. Poleti pa, ko smo v svetu, če umrjemo, že pride mrtvija na županstvo, in naranče, ali misliš da ti odidejo? Ko imaš davke plačati, ali bo prašal tisti, ki ti prinese „šekacij“, ali imate pošto ali ne, ali je prišel denar iz sveta ali ne? — Kmet plačaj, potem molči. Pošta je za trge, kjer so trgovci, obrtniki, ali za take kraje, kjer so gospodje, ki beró cajtenge (časnike). Če daš ti, Kot, za časnike več ko 200 gld. na leto, kaj meniš, da potrebuješ pošto? Kje so pa pisma, kje mnogi denar, ki pride iz sveta? Ali bi molčal tedaj? Ne, ne molčim. „Ja, čuj, sluga“, pravi neki gospod, kadar nam hoče kakšno zasoliti. In jaz rečem: čuj, „Sloga“! V Staremsele je šolski, v Kredu, Borjani, in Logeh so cerkveni, v Sedlu zraven teh tudi županski, pri Robči občinski, finančni in colninski urad. — V Berginji je pa cela vrsta uradov in sicer: farni, občinski, šolski, žendarski in finančni urad. In ti so na italijanski meji! Ali ni nobenega moža, ki bi za nas govoril? Ceste nimamo, pa tudi pošte ne, in še enkrat rečem, za več kot 3600 ljudi ne. Kdo je temu na poti? (Kdo se je za to kedaj oglašil? Prosite, pa dobite; kdor ne prosi, naj ne toži. Ur.)

Kotar.

Z Dunaja, 10. febr. — Dne 6. tek. mes. so bile sprejete na predlog in oziroma energično priporočilo državnega poslanca dr. Tonklija za leto 1884. sledeče podpore za ceste:

a.) za preustrojenje ceste po kopačniški dolini na Kranjskem do meje primorske proti Čirknemu 10.000 gl. — b.) za izdelanje skladvne ceste v bački dolini od Podbrda do kranjske meje 5.000 gld. — c.) za izdelanje ceste, ki ima združiti ono v kopačniški dolini na Kranjskem s cerkljansko skladvno cesto 3.700 gl. — d.) za preloženje državne ceste ob Soči in zidanje mosta v Deskle 6.100 gld.

Pri tej priitki je odgovoril na dotična uprašanja in priporočanja dr. Tonklija vladni zastopnik, da se izdeluje načrt: 1. o preustrojenju skladvne ceste ob Bači od Koritnice do Podbrda; 2. o razširjenju in zravnjenju skladvne ceste ob Idriji od Sv. Lucije do Zelina in 3. o zravnjenju ozkega in strmega klauca državne ceste ob Soči pri Ovinku, katero bo stalo blizu 40.000 gld., ter da visoka vlada namerava po mogočnosti za te ceste potrebne denarne zneske staviti v preudarek za prihodnje leto 1885.

V seji 8. tek. mes. je prišla v zbornico peticija deželnege odbora goriškega za predelisko železnico. Na predlog gosp. poslanca grofa Coroninija je zbornica sklenila, da se peticija v celnem obsežku natisne v stenografični zapisnik.

Ta peticija je bila v odseku za železauice izročena v poročilo češkemu poslancu Tilser-ju, kateri ima poročati tudi o znani peticiji tržaški za združenje Rudolfove železauice s Trstom.

Politični pregled.

V dunajskem državnem zboru sprejeta je postava o odškodovanju nedolžno obsojenih; vlada zahteva dokladni kredit 204.300 gl. za pomnoženje redarstva na Dunaji. V četrtek je pričela razprava v zbornici o izjemnih naredbah na Nižje-Avstrijskem. Ako ne prestrizhe večina držav-

nega zbora niti ustavovernemu kričanju, zgubi zbornica zopet 8 dni s frazami.

Odsek je dovršil svoje delo v tej zadevi, toda ločil se je v manjšino in večino. Zadnja pritrjuje vladnim naredbam in izraža nado, da bo vlada te naredbe le proti anarhistom rabila ter da jih brzo ko bo mogoče odstrani. Poročevalec večine je dr. Tonkli, ki je bil prisiljen sprejeti to nehvaležno in sitno nalogo, katera prav za prav nas nič ne briga. Zeleti bi bilo, da bi bila vlada nam tako naklonjena, kakor smo mi in naš poslanec njej poslušni. Za manjšino, katera ne ugovarja celim naredbam, temveč le zahteva, da se prekliče oni del, ki ustavlja tiskovno svobodo in porotne sodnije, bo poročal dr. Kopp.

Dobi li vlada večino, ni gotovo, kajti grof Coronini bode sicer v tem uprašnji glasoval za vladne predloge, toda nekateri Čehi, Poljaki in menda tudi Dalmatinci se temu protivijo.

Na Ogerskem je bičal grof Appony prav hudo sedanjo vlado ministra Tisze; govori se, da je oni govor nov žebelj v rakev sedanjega ministerstva. Madjari se tudi hudujejo, da je ban hrvaški Herdervary naravnost poročal cesarju v dveurni avdijenci o hrvaških zadevah, ter da ni poročal ministru Tiszi in ta cesarju.

Poročila iz Egipta so za egiptovskega kediva — kralja namestnika — zelo neugodna, lažjivi prorok prodira zmiraj naprej. Zaščitniki kedivovi — Angleži — so dosedaj mirno gledali, kaj bo. Še le po zadnjih bitkah so se odločili, da resno primejo Madija. Gosposka zbornica angleška je pa radi tega grajala vlado gledé njenega obnašanja v Egiptu. Minister zunanjih zadev, Gladstone, ima hudo dni.

Domače in razne vesti.

Njegova vzvišenost baron Depretis, c. k. namestnik v Trstu, mudil se je pretekli teden dalje časa na Dunaji in je imel v soboto dolg pogovor s presvitlim cesarjem. „Triester Zeitung“ pravi, da je bil šel poročat, kakor je namestnikom navada, o stanju dežele, v kateri namestuje cesarja, in da je stavil predloge, kako bi se na Primorskem ustanovila črna vojska (Landsturm).

Goriška čitalnica priredi besedo s plesno zabavo dne 16. t. m. Pričetek ob 8. uri zvečer. Spored: 1.) „Lepa Galathea“, vglasbil Suppé; svira vojaška godba. 2.) „Ustaj!“, zložil Mihovil Pavlinovič, vglasbil Fr. S. Vilhar; poje mešani zbor. 3.) — 4.) „Kam?“, zložil Dr. Fr. Preširen, vglasbil Fr. S. Vilhar; samospjev za bariton in glasovir. 5.) „Sanje planšarice“, vglasbil Labitzki; svira vojaška godba. 6.) „Miha“, predpusten zbor za sopran, alt, dva tenora in bas s spremljevanjem na glasoviru. 7.) Srečkanje. c.) Plesna zabava. Pri besedi in plesnej zabavi svira godba c. k. pešpolka št. 62. Vsak neud brez vstopnega lista se zavrne.

Odbor cecilijanskega društva je imel 7. t. m. svojo drugo sejo, v kateri je podpredsednik poročal, kako je odbor od zadnje seje sem deloval, posebno pa s kakošnim uspehom je izvršil one predloge, kateri so bili pri prvem občnem zboru stavljeni. 1. Prezvizišeni knezo nadškof je blagovolil društvu podeliti svoj blagoslov in prevzeti pokroviteljstvo, ter je s posebno prijaznostjo in veseljem obljubil društvu svojo blago naklonenost in podporo. 2. Predlog g. I. Lukežiča, naj bi odbor skrbel, da bi se v cerkvah ne samo na keru, ampak tudi pri altarji pravilno pelo, se je izvršil s tem, da je odbor pismeno vložil prošnjo v tem zmislu pri preč. vodstvu bogoslovskega semenišča. 3. Nasvetu g. A. Cibiča se takó ustreže, da dobé slovenski društveniki v kratkem kot darilo P. Hugona Sattnerja knjižico: „Cerkvena glasba, kakošna je in kakošna bi morala biti,“ laški udje pa knjižico podobnega zadržaja v laškem jeziku. Oboje knjižice so se uže nakupile. 4. Ker se je bil uže pri prvi seji g. Danila Fajgeljua nasvet, naj bi društvo začelo izdajati svoj list, zaradi neugodnih razmer in over odložil, je odbor sklenil, da se med tem zbirajo po Primorskem narodne cerkvene pesmi z napevi, ktere odbor izroči veččaku v muziki, da se popravijo in harmonizirajo ter po tem razdelijo med društvenike. 5. Za društveni muzikalni arhiv so se za prvo potrebo nakupile nekatere lahke in melodijozne maše: Schweitzer op. 26, op. 27; Molitor op. 12; Schaller op. 48; Mitterer, Missa S. Nominis Jesu; Lingenberger, Missa Stabat Mater, Missa in hon. s. Stanislai; Arnfeller, II. te Messe; Santner, Gradualien VIII, 1, 2; Cerkvenega Glasbenika vsi dozdej izšli letniki. — Tudi se je nakupil društveni pečat, kterega krasni

načrt je izdelal č. o. Aleksander, slikar na Kostanjevici. 6. Gledé prihodnjega občnega zbora se je zaradi nenavzočnosti odborov na deželi stanujočih le toliko določilo, da bode spomladi z muzikalno produkcijo.

Zgubljen pes volčje barve, srednje velikosti, okolo 8 do 9 mesecev star, nahaja se pri g. Andreji Strosariji (krčmarji) v Kronbergu „pri gojzdiči“. Kdor ga je zgubil, naj se oglasi pri omenjenem krčmarji.

O stanji slovenskega naroda na Primorskem in drugod poročali smo pogosto v našem listu. Današnji dopisnik z obal jadranskega morja opisuje zopet to stvar. Ako bi se izpolnile želje, katere izraža v svojem sestavku, imeli bi nepremagljivo črno vojsko (Landsturm) na Primorskem zoper vsakega državnega sovražnika.

Poreški škofjski sedež je za javnost še vedno prazen. Listi, ki menijo, da imajo natančna poročila, govore, kakor da bi kaj bolj natančne vedeli v tej zadevi. Toliko se govori, da zadnje razprave v tem oziru so napravile v nekkih krogih ob Adriji veliko razdraženost in da kaka visoka oseba bi žugala z odstopom, ako bi ne prodrla s svojim kandidatom. „Soča“, se vé da, ne more o tem soditi, ker ona zve novice navadno še le takrat, ko so oznanjene v uradnem listu.

G. E. Kramar, dosedaj kmetijski popotni učitelj na Krajskem, imenovan je popotni učitelj na Primorskem s sedežem v Trstu za slovanske okraje. S tem je ustrezno živi potrebi slovanskega prebivalstva, katero smo lani pogosto poudarjali in katero je bil sprožil g. Mohorčič s tovariši tudi v zadnjem zasedanji deželne zbora.

Družba sv. Mohora postavila je obrok za vpisovanje v letošnjem letu na prve dni marca. Opozarjamo rodoljube v mestu in na deželi, naj se oglase pri svojih poverjenikih. V Gorici ima poverjeničstvo, kakor smo že enkrat omenili, č. g. Fr. Goljevšek, kaplan na Placuti. Najbrže bi se oglasi sprejemali tudi v goriški čitalnici in v podpornem društvu, ki bi se potem izročili poverjeniku, ko bi tam poprašal.

„Corrieru“ odgovarja na neslane pustne šale gledé goriške čitalnice v zadnjih številkah neki gospod v daljšem dopisu. Ker je prišla „Petelinčkova ženitev“ na zadnji strani pred onim dopisom vatis, nismo mogli dopisa sprejeti. Sicer pa bi bil za „Corriera“ preučen in preresen; lahko bi „Corriero“ dopisnik mislil, da „Narrenpoesie“, „Katzenduet“ itd. so filologji in bibliofili (jezikoslovci in ljubitelji starih knjig) ter bi si lomil ž njimi svojo uže tako razbito glavo. Zbirko dišečih cvetlic iz sosednjih pozorišč še objavimo, če b. treba. „Corrierovemu“ dopisniku je mesto pred inserati dovolj častno; tam ima zasluženi odgovor.

Duhovske premembe. Preč. g. Jožef Poljšak dobil je župnijo v Prvačini. — Č. g. Janez Vurga je imenovan vikar v Čez-Soči-Umri so: Visintin Miha, župnik v Ajelu; pl. Canussio Anton, župnik v Muskulih; Buuz Franc, vojaški kaplan v pokoji, v Škrbini. Naj v miru počivajo.

Pustne veselice z govori, deklamacijami, petjem, igrami, godbo, tombolo, srečkanjem in plesom napravijo: v Sežani sezanski krčmarji in trgovci 17. t. m. ob 7. uri zvečer, — v Bazovici rodoljubi 23. febr. ob 7½. — v Biljani „Slovenski jez“ 17. t. m. ob 4 pop. — v Štanjelu čitalnica 17. febr. o 5. zvečer, — v Bolci čitalnica 17. ob 7. zvečer, — v Velikih Zabljah bralno društvo 17. ob 6. uri, — v Nabrežini čitalnica 17. ob 7. zvečer, — v Kanalu „narodni fantje“ tudi tako. Posameznih programov ne moremo objaviti, ker nam je pošel prostor.

Občna bolnišnica in blaznica usmiljenih bratov v Gorici izdala je tudi za preteklo leto poročilo o boleznih in bolnikih, katere je hranila v teku leta 1883. Poročilo je tiskano v treh jezikih: slovenskem, italijanskem in nemškem in obsega marsikaj podučnega. Natančneje podatke iz njega damo morda že prihodnjic.

Sl. c. k. višje poštno opravništvo v Gorici naznanilo nam je sledečo določbo gledé poštnega poslovanja ob nedeljah v goriškem poštne uradu. Poštna blagajnica in pisarnica bo odprta od 8. do 10. zajutra; — urad poštne hranilnice od 9. do 12. predpoludne; — urad za sprejemanje in oddajanje pisem od 8. do 11. zaj. potem od 5. do 6. in od 7. do 8. zvečer; — vožnja pošta (pisma z denari in zavoji) od 8. do 11. zaj. in od 2 do 3 popoldne; — oddelek za poštne nakaznice do 200 gld. od 8. do 10. predp. in od 2 do 3 popold. — Iz nabiralnih škrinjc za pisma po mestu se bodo jemala pisma le dvakrat vsako nedeljo, in sicer med 7. in 8. uro zajutra in med 5. in 6. zvečer. Iz nabiralne truzice v poštne posloppji nasproti gledišču jemala se bodo pisma celi dan do 10. ure zvečer. — Pisma,

ki dojdejo v soboto ponoči in v nedeljo dopoldne, se bodo raznašala vsako nedeljo dvakrat predpoludne; denarna pisma in zavoji pa le enkrat. — Telegrafični urad bo delal ko do zdaj od 7. zajutra do 10. zvečer. — Ta novi red za nedelje se je vpejal že 10. t. m.

Tržaški neporedneži, ki so bili po noči natolkli nekega „Tagblattovega“ sodelovalca, ker je „Tagbl.“ pogosto grajal razsajanje laških zapeljancev, bili so te dni obsojeni v zapor od 4 do 8 mesecev. Dve priči sti obsojeni na dva meseca zavora, ker sti pred sodnijo v prid zatožencev krivo pričali. Med obsojenci nahajamo tudi slovanska imena: sad poitalijančevanja državi in vladarju zvestih Slovencev.

Iz Števerjana dobili smo dopis, ki popisuje, kako so začeli lastniki zemlje stiskati kmete s tem, da jim rajejo sadno drevje, katero so si z velikim trudom zasadili, zato da bi dobili več vina, ki se po dogovoru gospodu odrajuje. Žalostno; dopis prinesemo.

„Narodna biblioteka“ Krajčeva v Novem Mestu na Krajskem lepo napreduje. Prišla sta na svetlo 8. in 9. snopč v enem vezku, ki obsega povest „Nesrečnica“, katero je spisal v ruskem jeziku Ivan S. Turgenjev, a poslovenil I. P. Zvezek stane 30 kr. in se dobiva tudi v goriških knjigarnah.

Listnica uredništva. Gospode dopisnike, katerim nismo mogli danes ustreči, prosimo, naj potrpijo; upamo, da prihodnji teden jih zadovolimo. — G. dop. iz Kanala: povejte svoje ime vsaj uredništvu.

Listnica opravištvu. Nekaterim večletnim dolžnikom naročnine smo list usavili. Ko poravnajo račune, radi jim ga bomo zopet pošljali.

Petelinček se ženi!

Dragi „Corriere“, mihi brate! Kako daleč si zašel v svojem ogaji za sveto italijansko stvar, ko si v zadnji številki tako neusmiljeno in brez stvarnega uzroka suval svojo ljubo sestrico, nežno „Sočo“, ki nosi slovensko pisano krilo. Vidiš, brate, Tebe, ki si mož, bi moralo biti sram, da tako trdo pehaš šibko stvar, kakoršne smo ženske. Če prideš v poštno družbo med gospe in gospodične in boš tako razgrajal, kakor zadnjič proti meni, bale se bodo, da jim stopiš s podkovanimi škornjami na nogo, zbežijo in Te pustijo samega. Pomisli, kaka sramota za Te in za celo družino, ki se ponaša z italijanskim imenom. — Ze vidim, izgovarjati se hočeš, da nisi delal surovo, da nisi imel nikoli v svojih rokah okovane palice. Tvoj izgovor je Tvoja obsodba. Ali si tako dolgih las, da ne razumeš, da menim dušno okornost v misljenji, sodbi in ravnanji proti meni? Blato si metal na moje čedno krilce, da bi je ogrdil, in blato je bilo Tvoje, t. j. neresnico si govoril, katero si sam skoval. Rekel si, da sem trdila, da si naročil nekemu ogleduhu, naj gre v čitalnico gledat in poročat, kar bi jej bilo v škodo, in da ta ogleduh je „anima abbietta e spregievole“. Take besede polagaš svoji sestrici na jezik; brate, če Te je kaj v ilicah, dokaži, kar trdiš, drugače zaslužiš, da Ti rečem, česar se ženska sramuje. — In Tvoja okornost v besedi! Glej, kako Te jaz lepo gladim z mehкими rokavicami po licih, kako Ti lasce podvihujem, da Ti ušesa rudiyo in se Ti lica polnijo; ali bi ne bil mogel Ti svoji sestrici dati vsaj prijazen glas, mesto da zalajaš ali zakruliš ko žival, katere imena nočeš. Praviš, da se mi je žolč razlila (espettorazione di bile) in da sem bila razkačena (in collera); ali reči Ti moram, da po krivici prenašaš na me, kar v sebi čutiš. Jaz Te ne zavidam za to, kar je Tvoje; še celo vesela sem, da mi mati ni dala onega deleža, ki Tebe teži. Sploh ne smeš po moškem kopitu šivati ženskam čevljev, ako se nočeš osmešiti pred svetom.

Pa osmešil si se dovolj in tako hitro ne ustaneš iz godlje, v katero si sedel. Dolgi lasje so ti pamet skrajšali, da ne veš, kaj si pisal pred meseci. Rekel si, da svojo sestrico „Sočo“ študiraš, zdaj pa trdiš, da bi ne vedel, kaj „Soča“ piše, ako bi Ti ne povedal Tvoj „servitoraccio“. Tako si krstil mojega „postrežčeka“ in si pokazal, da bi Ti ne škodovalo, ako bi Te učil kdo slovanski abece. Povej mi, ali se nič ne sramuješ, da moje besede tako pačis in da me drugačno kažeš svetu, nego sem? Ali je to sad svete italijanske omike, katero si srkal od mladih nog iz Slovenci radovali svoje epopeje, „Petelinčkove ženitev“? Brate, bolje mi dopade lepa „Pet. žen.“, nego neresnično poročilo, katero pošlje brat o svoji sestrici med svet.

Kaj še le z Anastazijem Grünom? Ko sem brala odstavek, v katerem po nemarnem imenuješ ime tega moža, zdelo se mi je, da Te vidim takega, kakoršen si bil takrat, ko si imel še le štiri leta in pol, ko Ti je zadej še srajca najala iz na pol zapetih hlač s cela in si imel tablico in klinček pod pazduho, s katerim si risal križe in kolesa. Samo da si postal zdaj bolj neporedeu in da združuješ z nevednostjo hadobnost. Ne mere se od človeka zahtevati, da bi poznal vse pesnike, njih dela, prevode, nazore, navade in

sodbe o slovenskih narodnih pesmih, ali kdor hoče o pesniku pisati, mora poznati njega in njegov dušni plod, drugače je šarlatan, mojsterskaza. Ti dragi bratec, ne kažeš v svoji pisavi, da bi poznal velikega pesnika, pa tudi ne trdiš, da bi bil nizko cenil slovensko narodno pesem, o kateri Ti nič ne veš, ampak to le kot mogoče in verjetno zaznamuješ in to Ti zamerim, dragi brate, kajti v tem se kaže Tvoja slaba volja, da bi črnil tuene, svojo sestrico, in narod, ki slovi zaradi svojih narodnih pesmi, o katerih Ti še pojma nimaš. Dragi brate, uči se, ljubi resnico, drugače boš delal sramoto svoji sestrici, ki bi Te rada videla pametnega pa spoštovanega moža. Z Bogom, brate!

Javna zahvala.

Presrčno se zahvaljujem vsem, ki so v ponedeljek 11. t. m. trpljo moje pokojne tete spremili k večnemu počitku. Bog plati!

V Gorici 12. septembra 1881.

Fr. ERJAVEC
c. k. profesor.

Zahvala!

Dedičem gosp. Janeza Pessi iz Trsta, ki so podpisavemu poslali blagovolili 50 for. za uboge Gor. Vertojbe, izreka v svojem in ubogih imenu najtoplejšo zahvalo

Ant. Jug, vikar.

Naznanilo

Osnovni odbor „Goriške ljudske posojilnice“ vabi uljudno p. n. gospode društvenike k občnemu zboru, ki bo 25. februarja t. l. ob 11. uri zjutra v pisarni dr. Nikolaja Tonklija v Gorici, via Ascoli h. št. 1. (pri sv. Ivanu).

Dnevni red:

1. Poročilo osnovalnega odbora.
2. Volitev ravnateljstva.
3. Volitev nadzorstva.
4. Morebitni predlogi.

V Gorici, 14. februarja 1881.

ODBOR.

Št. 31E

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà), vstanovljene po grofu Thurnu v Gorici naznanja, da bode dne 10. marca 1884. začela javna dražba (kant) nerešenih zastav IV. četrtletja 1882, t. j. tistih, ki so bile zastavljene meseca oktobra, novembra in decembra 1882.

Ravnatelj: Lovisoni.

Dr. Alojzij Delpiero
zdravnik-ranocelnik-porodničar
stanuje v ulici sv. Antona
h. št. 1. prvo nadstropje
v Gorici.

Wein und Trapper Verkauf

Treber-Brantwein a Liter 80 kr. Tischwein roth und weiss 14 bis 24 kr. per Liter.

Für Echtheit wird garantirt bei

JOSEF STIEGLER

Verwalter der Gräfl. Coronini'schen Güter
in St. Peter bei Görz.